

Československý ústav zahraniční

P. O. Box 95

Karmelitská 25, 118 31 Praha 1

Telefon , fax : 257533732, 257533734

e-mail : krajane@csuzkrajane.cz

Č. 1 / 2006

O ČEM PÍŠE KRAJANSKÝ TISK

JEDNOTA (Chorvatsko) č. 50 z 24.12.2005

Úspěšný krajanský rok

„Máme za sebou bohatý kulturní krajanský rok, i když jsme si laťku úspěšnosti nasadili dost vysoko. My si však v krajanském životě přejeme být stále lepšími. Stává se nám sice, že lépe pracují spolky s horšími podmínkami k činnosti, důležité je však, že každá z Besed realizuje plán a v její činnosti se účastní všechny generace.“ Těmito slovy zahájila schůzi předsednictva Svazu Čechů v RCH 17. prosince předsedkyně Lenka Janotová. Připomněla nejdůležitější akce v organizaci Svazu Čechů.

Zmínila se o přehlídce dechovek, které se nezúčastnil očekávaný počet krajanských dechovek a upozornila, že účast ve spolkových programech a navštěvování seminářů, který pro ně organizuje Svaz, by měla být povinnost dechovek. Díky Československému ústavu zahraničnímu přinesl konec letošního roku besedním dechovkám krásné dary - hudební nástroje. Byly navrženy některé změny v organizaci přehlídky dechovek, o kterých bude jednat kulturní rada, a zavedení nového hudebního programu - setkání kapel. Předsedkyně apelovala na vedoucí rad Svazu, aby se nejpozději do poloviny ledna 2006 konstituovaly.

Tajemnice Svazu J. Kulhavá seznámila přítomné s plánem akcí, manifestací a oslav v příštím roce. V roce 2006 budou celomenšinové dožínky, Naše jaro, přehlídka krajanského divadla, přehlídka dechovek, pěveckých zborů a skupin, starých českých písní, oslavy výročí Besed a

výstavy dokumentů Svazu Čechů, otevření etnografické sbírky v Ivanově Sele aj. Na tyto akce a kulturní amaterismus dvaceti šesti činných Besed bude Svaz požadovat od státu 1 milión 315 tisíc kun, což je o 15 % více než v roce 2005. Poslankyně Zdenka Čuchnilová k finančnímu plánu připomněla, že sněm RCH sice schválil 20procentní zvýšení prostředků na činnost menšin, ale počet sdružení, která žádají finanční podporu státu, vzrostl o 40 %. Část prostředků kromě toho bude určena na investice.

Předsednictvo Svazu rozhodlo o vypsání konkursu na pořádání dožínky 2006, který je otevřen do konce ledna 2006.

Bjelovarsko-bilogorské županství bude požádáno, aby dožínky zařadilo do svého kulturního programu a bude se jednat o zařazení dožínky do celorepublikového kulturního programu. Na závěr předsedkyně Svazu seznámila s využitím financí z ČR na investice v menšinových objektech v roce 2005.

M. Selicharová

ZE SVAZU ČECHŮ V RCH

Proti asimilaci

V Záhřebu proběhla koncem listopadu Regionální konference mladých příslušníků národnostních menšin. Iniciátorem a organizátorem bylo Srbské mládežnické fórum (SOF) ze Záhřebu za pomoci mezinárodní organizace Youth of European Nationalities (YEN). Konference se zúčastnili mladí Chorvaté z Rakouska, Slovinci z Itálie, Chorvaté z Maďarska, Srbové z Rumunska, Chorvaté a Maďaři ze Srbska a Černé Hory, Ukrajinci a Makedonci z Bosny a Hercegoviny, Srbové a Aromoni-Vlaši z Makedonie. Byli zde i příslušníci menšin, žijících v Chorvatsku: Bosňáci, Bulhaři, Černohorci, Češi, Maďaři, Němci, Romové, Slováci, Slovinci, Srbové a Židé. Téma konference bylo vytváření podmínek ke vzniku sítě mladých příslušníků národnostních menšin celého regionu (v rámci jihovýchodní Evropy) a zároveň výměna zkušeností v činnosti jejich organizací.

Přítomni byli i poslanci národnostních menšin z Parlamentu RCH, představitelé diplomatických kruhů, menšinových rad a koordinace rad Záhřebu, Ministerstva školství a města Záhřebu. Nejdůležitější projev měla Mgr. Zdenka Čuchnilová, poslankyně za českou a slovenskou menšinu.

Místopředseda a tajemník mezinárodní organizace Youth of European Nationalities (YEN) Štefan Emrich a Matjaž Jaklič představili tuto organizaci, do které jsou zapojeny všechny aktivní organizace mladých příslušníků evropských menšin. Byla představena také organizace European volunteering service, jejímž prostřednictvím se evropská mládež může skrze dobrovolnou práci seznámit s různými zeměmi Evropy. Svou činnost prezentovali také mladí příslušníci menšin z mnoha evropských zemí a z Chorvatska.

Českou menšinu v Chorvatsku na konferenci zastupovala Ivana Tichá, místopředsedkyně České besedy Záhřeb a členka Rady české menšiny města Záhřebu. Ve svém projevu prezentovala činnost Svazu Čechů v Chorvatsku a záhřebských Čechů. V diskusi, která následovala, se musela zmínit o tom, že nejenže česká menšina v Chorvatsku nemá registrovanou mládežnickou organizaci, nýbrž že je tady mladých Čechů (to znamená těch, kteří se ve svých dokladech vyjadřují jako Češi) velmi málo. Je to důsledek rychlého asimilačního procesu, se kterým se sice všechny menšiny setkávají, ale ne všechny proti ní dostatečně bojují.

Během konference proběhla také dílna na téma Možnosti a způsoby vytvoření sítě organizací mladých příslušníků národnostních menšin, kterou odborně vedl Srđan Dvornik z Chorvatského helsinského výboru (HHO).

Důležitý byl závěr, že by mladí příslušníci národnostních menšin měli zakládat mládežnické menšinové organizace. Ty se mohou připojit do sítě YEN nebo některé jiné mezinárodní sítě a zároveň získat pomoc a výměnu zkušeností mladých příslušníků menšin jinde v Evropě. Dobrý nápad k zachování zatím neasimilované české mládeže!

Text a foto I. T.

ČEŠI V MOLDAVSKU (BÝVALÉ BESARÁBII)

Na území dnešního Moldavska dosud existuje obec **Goluboje** (též Holuboie), dříve zvaná Novohrad v okrese Cahul. Obec byla založena v 80. letech 19. stol. druhotnou migrací českých kolonistů z jižní Ukrajiny, z obce Čechohrad v tehdejší Tauridské gubernii (poloostrov Krym a přilehlý region). Tam přišli kolem roku 1870 z východních Čech, z okolí České Třebové a Žamberka.

Ve jmenovaných oblastech byl nedostatek státní půdy k osazení, a tak se část dřívějších kolonistů spolu s emigrací z Čech stěhovala na Kavkaz a do Ameriky a asi 90 až 100 rodin v čele s rolníkem Josefem Koštou a učitelem Horákem koupilo půdu na velkostatku statkáře Romaněnka v Besarábii. Zde založili osadu Novohrad, která byla připojena s celou oblastí k Rumunsku po 1. světové válce. Za 2. světové války došlo k připojení tohoto území k SSSR a obec byla v roce 1918 přejmenována na Goluboje.

Za sovětské éry, při sčítání lidu v roce 1926, byla mezi okruhy Ukrajinské SSR s výskytem Čechů a Slováků, uvedena i Moldavská ASSR se 314 příslušníky obou národností, z nichž 282 žilo na venkově. Podle informací z výzkumů v 70. letech 20. stol. zde žilo 240 Čechů (73 rodiny), kteří si důsledně uchovávali své národní uvědomění, i když v lokalitě tvořili jen okolo 20 % populace a od 50. let vzrůstal počet smíšených manželství.

Rozpad Sovětského svazu a osamostatnění Moldávie znamenají i nárůst projevů etnické a kulturní emancipace tamější naší komunity. K těmto procesům vzhledem k počtu a okolním podmínkám dochází ve srovnání např. s Ukrajinou pomaleji a později, v Moldavsku je tento trend viditelnější kolem poloviny 90. let. Centrem současného krajanického života a jeho aktivit je obec Goluboje, blízká středisková obec Taresti a okresní město Cahul.

Místní struktura etnického složení je pestrá, kromě Moldavanů a Čechů zde žijí komunity Bulharů, Gagauzů, Romů a Ukrajinců.

Podle současných údajů a diskusí lze počet lidí s českým původem

v regionu odhadnout na zhruba 500. Ve vesnici, která čítá zhruba 800 obyvatel, má česká komunita své respektované místo. Pouze část krajanů ovládá aktivně češtinu, ale vědomí původu je širší. V devadesátých letech minulého století byl tamní krajanickou autoritou a organizátorem obnovy krajanického života pan Josef Karásek. Po jeho smrti se stal předsedou registrovaného krajanického spolku „Novohrad“ pan Ivan Lauda. Spolek má přes 120 členů. Aktivity organizace se zaměřují na obnovu, zachování a rozvoj českého jazyka a tradiční kultury.

Tamější krajané žijí ve skromnějších sociálních a ekonomických podmínkách. Na úrovni jejich spolkového života (prostory, vybavení atd.) se projevuje současná nelehká hospodářská pozice Moldavska a dlouhodobá izolace. Převážným zaměstnáním místních je zemědělství (chovatelství, zelinářství, vinnictví).

Tamní krajané projevují velký zájem o své kořeny a snaží se je poznávat a pěstovat, zvláště ve folkloru, v hudbě a v obyčejích. Existuje zde nedávno otevřená mateřská škola, mj. s dorozumivacím českým jazykem (přes 20 dětí). Učitelkou v ní je Češka, která v minulých letech absolvovala kurz češtiny pro krajané v Dobrušce. V vesnici je i hudební škola (samostatný domek), kde se schází pod vedením ředitele Iriněviče krajanická dechová hudba. Dále existuje krajanický folklorní soubor.

Krajané by chtěli pomoci při nástrojovém vybavení svého souboru; přáním je vystoupení na některém festivalu v ČR.

V letech 2004 a 2005⁴ ve vesnici v prázdninovém období krátkodobě působili lektori českého jazyka, které sem vyslalo nevládní sdružení „Centrum humanitární pomoci krajanům“ (financováno ze strany OKKV). Mimo jmenovanou obec žijí krajané (zvláště s vyšším vzděláním) ještě v okresním městě Cahul, někteří z nich se registrují ve spolku v Goluboje.

Novou kvalitou vztahů s krajané může znamenat otevření českého velvyslanectví v Kišiněvě, které se plánuje v nejbližší době.

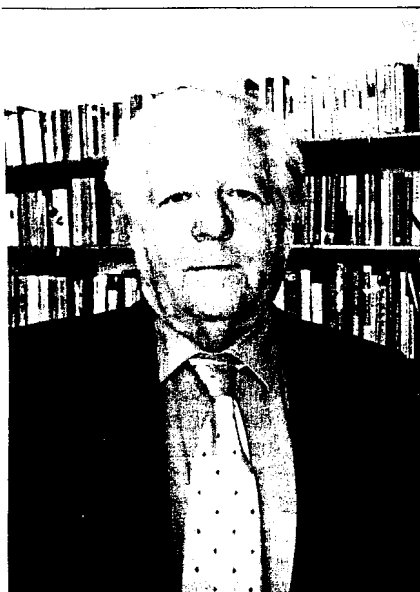
VLADIMÍR CHALOUPKA

ČESKÝ UMĚLEC A VĚDEC VE ŠVÉDSKU

(ROZHOVOR
S FRANTIŠKEM MAKEŠEM)

Jak začala „švédská kapitola“?

Přišli jsme se ženou do Švédska v roce 1968, protože já jsem tam dostal cenu za portrét. Tak jsem si ji přijel vyzvednout. Těsně předtím švédský stát koupil od hraběte von Essen zámek a protože ve Švédsku nebyla profesní škola, pozval tam restaurátory prakticky z celého světa, aby před-

František Makeš

vedli své umění. Místo vědeckých výkonů to bylo svědectví o ohromném množství řemeslných výkonů a celý zámek již několik let plesnivěl. A v té době jsem se tam vyskytl já. Lidé ze Švédské královské akademie věděli, že jsem se v Československu zabýval plísněmi, a požádali mě, zda bych to plesnivění nezastavil a zabránil tak rozpadu uměleckých památek. Královská akademie spolu s ministerstvem kultury požádaly naše ministerstvo kultury o můj dvouletý pobyt.

Dostal jsem ho a po jednom roce pobytu jsem dostal zprávu, že došlo ke změně vlády a mám se vrátit do Československa. V případě, že tak neučiním, budu považován za emigranta. Švédové nechtěli přerušit dohodu a tvrdili, že se musí dodržet. A tak jsme se vlastně stali emigranty proti své vůli. V Československu nám

zabavili veškerý majetek, i obrazy, a Švédové nám dali urychleně občanství v roce 1975.

Jaké byly začátky, jak jste se sžívali se Švédskem?

My jsme měli pořád přednost, protože naše profese byla žádaná a my jsme také pro ně udělali moc, my jsme opravdu ty plísně zastavili. Víte, všechny ty metody, které používali do té doby biochemici, nefungovaly. Když se objevila plíseň, tak vymýšleli jed, jak ji zastavit. Já jsem to zpočátku taky zkoušel, ale ono to nešlo. Když jsem tu plíseň zabil, za dva roky se nové kmeny staly na zabitou plíseň rezistentní a bylo to ještě horší. Takže jsme se rozhodli, že všechny látky, ze kterých plísně žijí, musí ven z obrazu. A jak je odstranit, než je rozpustit enzymy a vymýt? To byla základní myšlenka. Začali jsme izolovat enzymy z plísní, které tam rostly, začali jsme studovat jejich aktivitu a co poškozuje a jestli tam mohou zůstat. Zkoumali jsme, jestli nakonec nepoužijeme nějaký aktivátor, aby pracovaly rychleji, nebo je naopak zbrzdíme, a jak je dostaneme ven. To byla celá práce, která se rozšířila i do medicíny. Já jsem měl několik přednášek o enzymech v medicíně, protože medicína a enzymy spolu úzce souvisí. Přihlásil jsem se ve Švédsku samozřejmě na školu, doktorát jsem udělal v Göteborgu v roce 1979. Od té doby jsem vyvíjel enzymatické metody, protože jsem byl přesvědčen, že jsou nejbezpečnější a dají se jimi odstraňovat plísně po částech. Když máte zplesnivělý obraz a umyjete ho organickým rozpouštědlem, tak odstraníte všechno možné, kdežto já jsem musel odstranit první lak, druhý lak, přemalbu. Vždycky než jsem začal odstraňovat, musel jsem svůj postup zdůvodnit na veřejné konferenci a provést charakteristiku obrazu. Musel jsem říct: tenhle obraz pochází např. z 19. století a já jeho stáří dokázal tak a tak, má takovou a takovou konstituci a tu odstraním tím a tím enzymem. A také že pod tím je přemalba a pochází z téhle doby, já ji odstraním tímto způsobem apod.

Musel jsem také podat důkaz, že nepoškodím originál a představit vývoj použitých enzymů a jejich směsí.

Jak vypadala adaptace na švédské prostředí z neprofesionálního pohledu?

Já myslím, že ohromně. My jsme se dostali mezi vrstvu inteligence, koupili jsme si tam barák a všichni nás perfektně přijali. A v práci jsem dělal to, co tam nikdo neuměl, tak proti mně nikdo nic neměl. Naopak, vždyť já jsem je učil, tři roky jsem učil na vysoké škole.

A co závist?

Ne, to oni neřovedli. Moje metody akceptovali, vždyť já to dělal pro ně. Dokonce dneska, když jsem v penzi, mi říkají, že by mě ještě v práci potřebovali, protože já jsem jim dělal výsledky. Když začala plesnivět nějaká knihovna nebo gobelíny, tak mě zavolali s prosbou, abych to odstranil. Předtím to posílali leckdy neúspěšně na restaurování do zahraničí. Nejdřív bylo nutné zjistit, proč to plesnivělo, a to byla vždycky ta nejdetektivnější práce.

Všechny moje přednášky platil švédský stát, s ubytováním, se vším všudy. Když jsem třeba řekl, já potřebuju vidět ten a ten obraz např. v Dánsku, tak zaplatili okamžitě letadlo, zaplatili hotel a zařídili v muzeu, abychom si obraz mohli prohlédnout.

To znamená, že bilance vašeho vztahu k státu, ve kterém žijete, je velice pozitivní?

Švédsko se skutečně stalo mou druhou vlastí, která se zachovala velice vstřícně, je za co děkovat. Kolem roku 68 tam přišla od nás spousta lékařů. Všichni tihle lidé udělali České republice ohromné jméno, protože každý chtěl ve Švédsku ukázat, co umí, a dělal víc, než musel. Ale pak se tam vyskytla i vlna podvodníků. S těmi jsme my nepřicházeli do styku, ale naši známí nám vždycky řekli třeba: „Hele, tamhle vykradl obchod nějaký Čech, neznáš ho?“ Já na to: „Copak já znám každého Čecha?!“ My jsme znali velkou část Čechů z té lékařské vlny. Já neznám jediného našeho doktora, který by tam dělal ostudu.

Co si Švédové představí, když se řekne Čech?

Smýšlejí tam o něm pozitivně. To znamená, že ho akceptují. Většinou byli rádi, že k nim přišli do emigrace, vítal je dokonce sám premiér. Češi ve Švédsku si získali dobré jméno, byli z velké většiny pracovití. Čech, to je člověk temperamentnější, než jsou

oni, a s vysokou kulturou. Ale ve svém vyjadřování jsme myslím hrubější než Švédové. Prototyp Čecha? Muzikant, kumštýř a vědecký pracovník, např. Karlova univerzita tam má vysoký kredit. Čech je obecně dost vzdělaný člověk.

Co to znamená, když se řekne Česká republika?

Byli i takoví Švédové, kteří se nám omlouvali, že za třicetileté války byli hrozní barbaři, co tam u nás prováděli a kolik cenností nám vzali. My jsme shodou okolností restaurovali obrazy generálů, kteří u nás tehdy byli a udělali dost zla. To byl např. generál Königsmark, nebo generál Wittenberg, který byl pověstný tím, že u Tábora nechal masakrovat děti. Na jedné přednášce o nových metodách obnovování památek někdo z místních pronesl do nabitého sálu: „No vida, my jsme jim napřed ty obrazy ukradli a oni je sem teď přijedou restaurovat!“

Švédové milují Prahu. Já jsem měl na Hradě výstavu svých obrazů a na tu výstavu přijelo celé naše muzeum, asi třicet Švédů. Od té doby, když řeknu, že jedu do Prahy, tak oni hned: „Můžeme jet s tebou?“ Mohl bych je tu mít pořád. Co se týče např. produktů, tak pro ně Česko znamená fantastické pivo a slivovici. Česko má na severu takový zvuk, že mě požádala švédská princezna Kristýna, sestra pana krále, abych ji provedl Prahou, ale aby nikdo nevěděl, že je princezna, abych s ní šel na pivo a na slivovici. To bylo v roce 2000, bydlela v hotelu Hoffmeister. Zavola jsem tedy na patřičná místa a řekl, že přijede princezna Kristýna, aby si ji pohlídali. Přišli jsme spolu na Hrad a zrovna tam byla skupina švédských dětí a všechny: „Jéé, princezna Kristýna!!“. A všechno bylo venku. Pořád za námi chodili takoví ti různí pánové, já jsem věděl, kdo to asi je, ale ona to nevěděla, tak se to zamaskovalo. Byla z té návštěvy nadšená. Mají mě za Švéda, na moje přednášky a vernisáže přicházejí i lidé ze švédských ambasad.

Takže když se řekne Česká republika, tak je to pro Švéda pivo a kultura. Např. auta je nezajímají, to si může koupit každý blbec, který si umí půjčit peníze, to nemá vazbu na osobnost. Auto není nic, ale vědomosti mají velkou cenu. Co se jim líbí z naší kultury? Praha, architektonické památky, obrazy a hudba, Dvořák a Smetana. Vznikly tam dokonce hádky, chtěli si Smetanu přivlastnit

František Makeš s manželkou a ředitel Českého centra ve Stockholmu Jaroslav Kantůrek s manželkou na zahájení výstavy grafika Jiřího Anderleho „I musici“ v Českém centru

jako švédského skladatele, a Vltava prý vznikla ve Švédsku. Řekl bych, že ze střední Evropy je tam česká kultura nejznámější.

A co česko-švédské kulturní styky z Vašeho pohledu?

Já teď např. vydávám knížku o záchráně uměleckého dědictví pomocí enzymů, kterou vytiskne Göteborgská univerzita ve spolupráci s českým Ministerstvem kultury, s kratším obsahovým příspěvkem z Vídeňské univerzity.

Jaké jsou Vaše pocity při příležitosti udělení Ceny ministra zahraničí Gratias agit?

Jsem moc rád, že jsem tuto cenu dostal, je to velké ocenění mé práce. Velice si toho vážím. Celou dobu pobytu ve Švédsku jsem prosazoval metody profesora Heyrovského, naučil jsem se je, pracoval jsem na nich a rozvíjel je a málokdo tomu ve světě rozuměl, je to velmi náročné studium. Beru to v určitém smyslu jako velké ocenění českého vědeckého světa. Jezdím po světě, ukazuji hodnoty a dělám přednášky jako Čech. Jsem dojatý i ze švédských reakcí na udělení ceny. Na ceremonii udělení přiletěla ředitelka Úřadu švédského krále, přišli lidé ze švédské ambasády. Kvůli českému ocenění se prý uvažuje i o udělení obdobné ceny ve Švédsku. Tahle cena má pro ně vysokou hodnotu.

Odhalovat pravdu o uměleckých památkách může být i riskantní...

Samozřejmě – když jsem objevoval

falešné obrazy pomocí restaurátorských metod. Těmi se dalo určit stáří materiálů. Já jsem neřikal, tohle není Rembrandt, já říkal: tenhle materiál pochází přesně z té a té doby. Požadavek od jednoho italského kunsthistorika například zněl, že napíše expertizu jedině tehdy, když já napíšu materiálovou skladbu. Čili já jsem byl zaměstnanec státního muzea, já jsem napsal: materiál a pojídlo je z té a té doby a dostal jsem za to ohodnocení jako zaměstnanec státního muzea. On dostal tenhle ten papír a napsal, že na základě mé dokumentace potvrzuje, že obraz je namalovaný tímhle malířem. On si za tohle potvrzení dal zaplatit sto tisíc marek. Ale on byl krytý, protože dostal ode mne podklady, že je obraz z té doby. Kdyby byl nějaký malér, ukázal by na mne. Pořád mě někdo volal a říkali mi, když potvrdíte autorství toho a toho obrazu, posíláme v obálce čtyřicet tisíc marek apod. Já jim odpovídal, já nepotvrzuji pravost obrazů, ale určuji stáří materiálů.

Výsledky zkoumání jsem předával policii a ta si to pak řešila sama. Dali mi i tajné číslo, protože jsem byl pořád bombardovaný různými telefonáty. Dokonce i Picasso se chtěl se mnou seznámit. Kdyby nezemřel, přijel by za námi do Stockholmu, ale ten byl hrdý na to, že ho někdo kopíroval a chtěl jenom vědět, jak jsem to poznal. Znal jsem se s několika známými umělci. Samozřejmě, že je to velká věc, když

vám přijde expertiza deseti velkých odborníků, že to je Rembrandt, a já jim napíšu, že materiál je o 100 let mladší. Z toho nemá každý radost. No, vždyť já říkám, že mám pár přátel, ty vidíte tady u stolu, pár známých, a pak jen samé nepřátele (*smích*).

Při příjemném posezení s opravdu renesančním člověkem v renesančním (?) hostinci „U kocoura“ zaznamenal

VLADIMÍR CHALOUPKA

ZPRAVODAJ Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel – č. 10 / 2005 :

Moje setkání s volyňskými krajany v Kanadě

(I. díl)

Z politických důvodů jsem odešel s bratrem Josefem, který sloužil v západní armádě do exilu po komunistickém puči v listopadu 1948. Po příchodu do americké zóny v Německu jsem byl 10 měsíců v uprchlickém táboře v Murnau, jižně od Mnichova. Ubytování jsme byli v bývalých kasárnách „Panzer Kaserne“. Obdivoval jsem ty budovy, s jakou německou důkladností byly budovány. S pomocí našeho krajana Jaroslava Židlického jsme s bratrem Josefem dostali docela slušný byt. Kraján Židlický přijel z Regensburgu do Murnau zařizovat tento tábor a poté Ludwigsburg a další. Po ubytování jsme se pomalu začali seznamovat se životem v tomto novém prostředí. V první řadě nás zajímaly kurzy angličtiny. Mezi námi byli profesori z univerzit, kteří angličtinu vyučovali. Nás učil pan profesor Horáček z Masarykovy univerzity v Brně. Byl to výborný profesor a k nám byl velice slušný. Znal asi deset řečí. Emigroval do Austrálie, kam byla nejsnazší emigrace, nekladli tam žádné podmínky. Pamatuji se, že u nás v táboře byl kouzelník, který také chtěl jet do Austrálie. Když byl předvolán ke konzulovi, ten se ho ptal, čím je vyučen, co ovládá, odpověděl pravdivě, že je kouzelník. Pan konzul chtěl, aby mu něco předvedl. Kouzelník mu začal hromadit na stůl kuličky v takovém množství, že konzul začal křičet, že to již stačí. Se slovy „Vy se tam určitě neztratíte“ mu doklady podepsal.

Musím se přiznat, že život v táboře, hlavně pro nás, svobodně, byl výborný, i když jídla nebylo moc. Rád na to vzpomínám, byla to krásná dovolená. Času bylo víc než dost a tak bylo možné o vše se zajímat. Byl mezi námi profesor geologie, se kterým jsme chodili na výlety do Alp. Asi 1 km od tábora bylo jezero, tam jsme se chodili koupat. Byly zde pořádány různé kulturní akce, Sokolové a Skauti se vždy o něco hodnotného postarali.

Naším cílem ale nebylo zůstat v Německu. Po všech zkušenostech se sovětskou politikou jsme se na situaci dívali velice střízlivě. Naším cílem byla Kanada. Ovšem, cesta tam nebyla tak snadná. Při odchodu do exilu jsme si vzali s sebou adresy kupičovských krajanů, kteří již byli v Kanadě delší dobu. Já jsem měl adresu pana Jaroslava Škrabala a bratra pana Jaroslava Kryla. Oba byli majitelé farem. Kanada v té době brala imigranty pouze do zemědělství, dolů

a lesů. Smlouva se musela podepsat na jeden rok. Mnozí lidé to nedodrželi a sehnali si úplně jinou práci. Když jsme oslovili naše krajany, ti se okamžitě začali starat o náš příjezd do Kanady. Podotýkám, že nás vůbec nepotřebovali na práci, ale krajanské srdce měli otevřené.

Stále jsme byli v napětí a nemohli se dočkat, kdy nás konečně také zavolají na kanadskou misi. Přece jsem se dočkal a v červenci jsem byl pozván k pohovoru na kanadskou komisi. Byl to pohovor s konzulem a lékařská prohlídka. Díky deníku, který jsem si vedl, vím, že v pátek 26. srpna 1949 jsem byl uveden na táborové vývěšni desce, že se mám připravit k odjezdu do Mnichova. Tam jsem odjel 31. srpna. Shodou okolností jsem v Mnichově potkal našeho krajana B. Mezenského. Ten před válkou bydlel v Kyjevě, ale za války se přestěhoval do Kupičova. Oba jsme měli ze setkání ohromnou radost. Hned mě pozval do rodiny. Pamatuji si, že měli švestkové knedlíky a paní, ačkoliv Ruska, je měla výborné. Krajana Mezenského jsme ještě vícekrát navštívili, když již bydlel v USA. Bylo to vždy milé setkání.

Teď se vracím k mé cestě do Kanady. Nebudu popisovat zastávky po cestě do Brém. Přijel jsem tam 23. září, do tábora Turpitz. Poté následoval Bremenhaven a v 11.30 hod. 27. září jsem přijel do přístavu. Ve 12.30 jsme se nalodili na loď „General Omar Bundy“ (snad to byl Omar Bradley). Byla to jedna z lodí, postavených k přepravě americké armády na invazi. Lodní siréna třikrát zahoukala, opouštěli jsme Bremenhaven a mě začínala první plavba po moři. V 17.00 hod. jsme dostali výtečnou večeři. Jelikož jsme nejedli od pěti ráno, každý měl pořádně vytráveno. K večeři byly fazole s bůčkem, zeli a bílý chléb. Pak následoval čaj s mlékem, zmrzlina a pomcranče. Na lodi jsme měli svůj personál a já jsem byl určen k policii. Radost jsem z toho neměl, ale v kanceláři byla Ččka, která mě k tomu určila. Chtěl jsem být volný, sledovat moře, delfiny a ty obrovské vlny, když to s námi začalo pořádně házet. Když začala řádit mořská nemoc, museli jsme se o ty nemocné starat. Mě to postihlo jen jedenkrát, a to jsem si myslel, že jsem hrdina, a mně že se to nestane. Žaludečním potížením se nebylo ani moc co divit, ty spousty jídla přece jen zapůsobily. Plavba pokračovala, blížili jsme se k Anglii a v dáli v mlze vystupovaly „Bílé útesy dowerské“...

Jerry Kytl

ZPRAVODAJ ČECHŮ A SLOVÁKŮ VE ŠVÝCARSKU č.12 / 2005 :

Jindřich Fügner

Sokolské hnutí vzpomíná letos na podzim smutného výročí svého zakladatele Jindřicha Fügnera, který zemřel 15. listopadu 1865, tedy před 140 lety.

Jindřich Fügner se narodil 10. září 1822 v pražské měšťanské rodině a byl určen pro obchodnickou dráhu. Ačkoliv jeho předkové byli Němci, zapůsobily na mladého Fügnera silně revoluční události v roce 1848 a pro své svobodomyšlné názory musel dokonce přerušit studium na gymnáziu.

Přesto byl velmi vzdělaný, zajímal se o filozofii, kulturu a umění, hrál také na varhany. Při obchodních cestách si rozšiřoval vědomosti i v zahraničí. Nezapomínal ani na kulturu těla, pěstoval bruslení, jachtink, jízdu na koni aj. Oženil se a v

JINDŘICH FÜGNER

DR. MIROSLAV TYRŠ

jednoty pražské v únoru 1862. Tento první český tělovýchovný spolek - nazvaný později Sokol - sdružoval významné české vlastence (bratři Grégrové, R. Thurn-Taxis, J. Barák, F. Náprstek a další).

Fügner se stal prvním starostou Sokola, Tyrš náčelníkem. Zatímco Tyrš vytvářel pro novou organizaci náplň tělocvičnou a ideovou, Fügner uplatňoval zásady demokracie (tykání a oslovení bratře) a staral se o rozvoj společenského života (první sokolské šibřinky 1865). Byl však především mecenášem jednoty a poskytl hmotné prostředky na stavbu nové sokolovny, kterou postavil v rekordním čase architekt V. I. Ullmann (cvičit se začalo již v prosinci 1863). Tato budova na rohu ulic Žitné a Sokolské slouží svému účelu dodnes.

Jindřich Fügner se nedočkal plného rozvoje Sokola, zemřel předčasně ve 43 letech. Jeho odkaz však žije dál. Také letos sokolské delegace uctily Fügnerovu památku u obelisku, který se tyčí nad společným hrobem Tyrše a Fügnera na Olšanských hřbitovech v Praze.

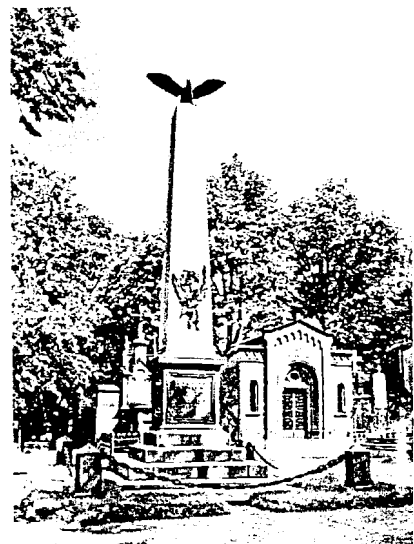
Redakce časopisu SOKOL

Jindřich Fügner, první starosta Sokola Pražského

roce 1853 se narodila jeho dcera Renáta (později manželka Miroslava Tyrše). Stal se vedoucím pražské pobočky italské pojišťovny a tím byl hmotně zabezpečen.

V roce 1861 se setkal na Křivoklátsku s Miroslavem Tyršem, s nímž sdílel stejné názory zejména na možnosti obrody českého národa v době uvolnění po pádu bachovského absolutismu. Jejich snahy našly odezvu a vyústily v založení Tělocvičné

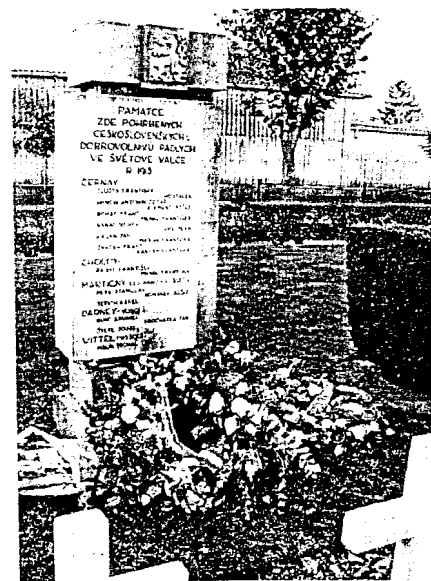

Carney - Francie - 11. listopadu 2005 Jiří G. Jordan

Tisíce betonových křížů značí nepravidelně oblasti, kudy prošla jedna z největších válek na celém světě. Nevím kolik turistů se zastaví, když projíždějí malebnou krajinou Alsaska, alespoň postát u některého křížového ostrova posetého stovkami, nebo tisíci křížů. U míst, kterými prošla a končila ukrutná smrt' vyvolaná člověkem.

Jen málo Čechů ví, že na jednom takovém místě, v Cernay skončilo svůj mladý život také šedesát mladých Čechoslováků, příslušníků 21. a 22. střeleckého pluku ve Francii. Byli to jedni z posledních padlých – jedni z posledních obětí této strašlivé, ukrutné události, o kterou se dnes zajímají pouze historikové.

Obyvatelé tohoto malého městečka však nezapomněli. Alsasané, nebo Francouzi, si každoročně připomínají tento den, konec 1. Světové války. 11.11. je státním svátkem Francie. Všichni vzpomínají oběti tohoto dramatu, neboť postihlo i jejich civilní předky, nepřítel používal ve velké míře

plynové útočné zbraně, bez ohledu na ty, kteří se ve válečném prostoru civilně pohybovali, nebo v něm žili.

Je ctihodné, jak francouzský občan s pietou vzpomíná všech těchto obětí, jak nezapomíná a nebrání se vzpomenout i padlých nepřátel, jejichž hřbitovy jsou ne příliš vzdáleny od vlastních padlých. Jsou zde oběti jak vlastní, tak protivníka. Alsasan zde žije bez zášti a bez nenávisti, vedle obětí krvavé

historické události. Kdo sem přijede a zúčastní se takovéto vzpomínkové slavnosti s polní mší, ten si určitě položí i otázky, spojené s dnešní dobou, s denními problémy současného člověka.

Těch otázek by určitě bylo dost. V popředí jen jednu, poučí se někdy lidská společnost z historie? Proč člověka stále provází závist, brutalita a další ještě špatnější vlastnosti. Mohli bychom jich vyjmenovat mnohem více. Chtěl jsem pouze připomenout, že tato vzpomínka v Carney je každoročně a že jsou mezi námi i takoví, kteří nezapomněli tuto pietní událost uctít.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ VÍDEŇ DNES č. 12/2005- 1/2006:

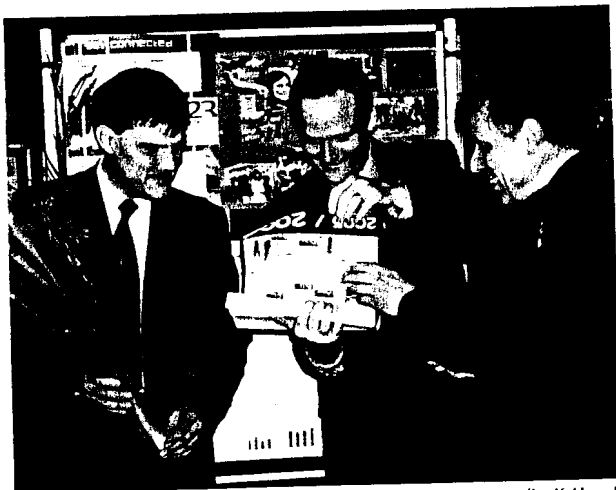
Ministr zahraničí Cyril Svoboda v české škole

28.11.2005 navštívil ministr zahraničí České republiky Cyril Svoboda již podruhé školu na Sebastianplatz. V roce 2004 byl přítomen při slavnosti na počest zakončení školního roku. Letos se opět setkal se starostou Školského spolku Komenský K. Hanzlem, vícestarosty P.Rodtem a R. Černým, ředitelkami škol S.Hájkovou, J.Hanzlovou a H.Huberovou.

Přítomni byli také další zástupci krajanských spolků. Doprovod ministra se skládal z velvyslance České republiky v Rakousku R. Jindráka, Hany Mottlové, vrchní ředitelky sekce EU, Tomáše Kafky, ředitele odboru států střední Evropy, rady-vyslance J. Čišteckého, Jiřího Ellingera, ředitele kabinetu ministra, a Víta Koláře, mluvčího ministra.

Po prohlídce školy a malém občerstvení užší kruh delegace zasedl do pracovny starosty Školského spolku Komenský a pohovořil v přátelské a konstruktivní atmosféře o situaci českého školství ve Vídni.

MJ

Velvyslanec R. Jindrák, ministr C.Svoboda, starosta spolku K. Hanzl

C.Svoboda a K. Hanzl mezi ředitelkami H. Huberovou (vl.) a J. Hanzlovou (vpr.)

Editorial

STAVÍME? STAVÍME!

V září 1997 jsme na titulní stránce prvního vydání našeho časopisu pod titulkem **Stavíme? stavíme!** prezentovali plány novostavby Sokolovny v 10. okrese a rekonstrukce školy – obou dvou nejdůležitějších poválečných budovatelských aktivit menšiny.

Po skoro 10 letech je Sokolovna dávno v provozu a rekonstrukce školy na Sebastianplatzte až na divadelní sál zakončena.

Nový rok 2006 začíná opět stavebními plány. Škola má více žáků než místa a nutnost druhé budovy je stále větší. Právě ve správný čas – po více než desetiletém jednání; a lobbyismu – můžeme hlásat brzký start renovace.

Co nás k tomu opravňuje?

Máme první písemné potvrzení souhlasu finanční účasti jak ministerstva, tak města. Starosta Vídně Dr. Häupl napsal dopis českému premiérovi Ing. Paroubkovi a školskému spolku zaslal doprovodný dopis a kopii tohoto dopisu.

Co to pro nás znamená?

Předběžný plán renovace je nutno obhájit v přímém jednání jak s zodpovědnými úředníky města Vídně, tak s úředníky ministerstva, dále je nutno vše do podrobnosti naplánovat a vypsát konkurs na dodavatele. Předběžná kalkulace stavby činí s kompletním zařízením zhruba 3 miliony Euro. Přibližně ten samý obnos, který již požádala renovace na Sebastianplatzte.

Co bude nutné?

Nová střeška, výstavba půdy, druhé schodiště, výtah, rozšíření chodeb, nové sanitární zařízení, obnovení veškerého vedení na vodu i elektrický proud, nová vnitřní omítka.....

A do kdy?

Reálná doba dostavení je první polovina roku 2007. Tedy poměrně přesně k 135. výročí založení spolku.

Bezúspěšně na unser Gespräch über die tschechische Privatschule in Wien kann ich dir nunmehr mitteilen, dass das zuständige Bundesministerium in Aussicht gestellt hat, die Investitionskosten für die Renovierung des Schulgebäudes des Schulvereines Komensky mit einem Drittel fördern zu können.

Natürlich ist auch die Stadt Wien gerne bereit, unter dieser Voraussetzung ein Drittel der Investitionskosten im Wege einer Förderung zu tragen – meine Bereitschaft, einen Beitrag zur Schließung dieser Lücke im Bundesschulsystem zu leisten, ist dir ja ohnedies bekannt. Für das restliche Drittel müsste der Schulverein Komensky selbst aufkommen beziehungsweise für private Geldgeber Sorge tragen.

Úryvek z dopisu Dr. Häupla Ing. Paroubkovi

Budova v Schützengasse

Provoz budov by měl být poprvé možný od září 2007.

A školní provoz?

Předpokládáme dostatečný počet žáků na otevření dalších dvou prvních tříd ve školním roce 2006/07. Proto vybudujeme další třídu na Sebastianplatze!

Sen, vize nebo reálná budoucnost?!

Zprovoznění školy v Schützengasse otevře také nové perspektivy pro český kostel a areál okolo kostela. V návaznosti na školu by bylo výborné, kdyby Jednota Sv. Metoděje realizovala svůj někdejší plán revitalizace svého, se školou sousedícího stavebního komplexu. Tak by vyvstala po budově na Sebastianplatze, ve které sídlí již sedm menšinových spolků ve třetím okrese další česko-slovenská oáza.

Vedle kostela by se nabízel celomenší nový archiv a knihovna. Dále také internát pro studenty a především v rámci využití synergií se školou pro menšinu historicky klasická kombinace kostel-škola-spolky.

A co ještě není?

Pořád ještě máme značný provozní finanční schodek, který zatím jak město, tak ministerstvo nejsou ochotni financovat.

Ale máme!

Dobré nápady, schopné členy a spolupracovníky, hodně kreativní fantazie, výbornou bilanci posledního desetiletí spojenou s realizací i těch nejdůležitějších plánů a především cílů, kterých chceme dosáhnout a které jsou hodny našeho nasazení a námahy.

V tomto smyslu, šťastné a veselé Vánoce a co nejlepší rok 2006 přeje

*Ing. Karel Hanzl
starosta spolku*

AMERICKÉ LISTY (USA) z 8.prosince 2005 :

Nová naděje pro krajaný o občanství

Krajané pravděpodobně budou moci nadále žádat o obnovu občanství, které ztratili kvůli emigraci před komunistickým režimem. Počítá s tím senátní novela zákona o občanství bývalých československých občanů, kterou přes odpor komunistů a nesouhlas vlády schválila Poslanecká sněmovna. Senát navrhl v zákoně zrušit pětiletou lhůtu pro podání žádosti o obnovu občanství, která uplynula počátkem září. Důvodem bylo mimo jiné přesvědčení, že informace o možnosti požádat o obnovu českého občanství se ke krajanům ne vždy dostala – zejména krajané žijící v odlehklých oblastech se o ní možná nedověděli.

„Pokud těmto občanům říkáme: ‚Vy tady nejste doma, vy tady nejste ve své vlasti, ale čekejte jako cizinci až 15 let na to, až vám udělíme občanství,‘ to opravdu není spravedlivé,“ prohlásila spoluautorka novely Jitka Seitlová. Poznamenala, že cizinci, kteří nikdy nebyli českými občany, získávají občanství daleko dříve, pokud žijí v Česku.

Za přijetí novely se postavili exministr zahraničí Jan Kavan a předseda zahraničního výboru Vladimír Laštůvka. Podle něj jsou liché obavy z toho, že by krajané mohli

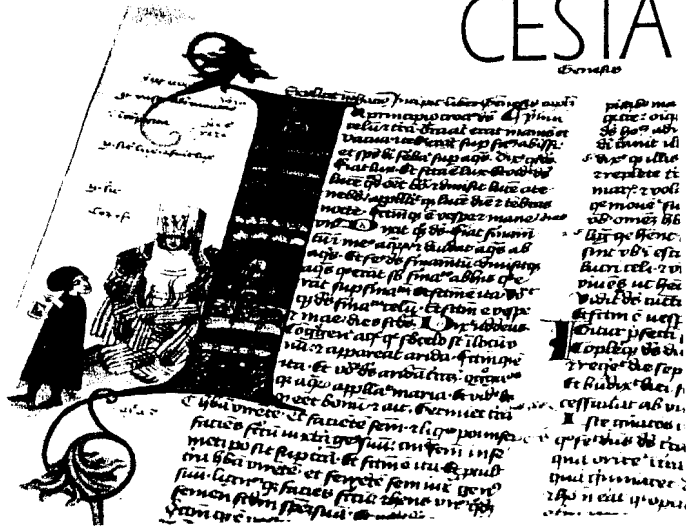
po získání občanství vznášet majetkové požadavky. „Je to pseudoargument, který neobstojí,“ prohlásil Laštůvka. Zájemců o obnovu občanství podle Kavana není mnoho. „Nejde jim o žádné peníze, nejde jim o restituce, jde jim o to, aby mohli být uznáni jako občané České republiky, pro niž mnozí z nich obětavě pracovali,“ pravil Kavan.

Přijetí novely podpořilo 102 ze 179 přítomných členů dolní komory. Normu nyní musí ještě jednou projednat Senát.

Novela vychází vstříc hlavně lidem, kteří odešli z Československa v posledních letech totalitního režimu a podmínky současného zákona nemohli splnit. Zákon z roku 1999 umožňoval požádat o obnovu občanství jen těm, kteří o české občanství přišli od 25. února 1948 do 28. března 1990, a to „propuštěním ze státního svazku“ nebo v souvislosti s nabytím občanství země, s níž ČR měla uzavřenu úmluvu o zamezení dvojího občanství.

Senátní návrh umožní obnovu občanství zejména krajanům, kteří o ně nemohli požádat kvůli československo-americké úmluvě o naturalizaci. Úmluva, která znemožňovala vznik dvojího občanství, přestala platit až v srpnu 1997.

CESTA BIBLE ZVANÉ MARTINICKÉ

Iniciála z bible
– upálení
M. Jana Husa.
Modré písmeno I
obsahuje motiv
stvoření světa.

Relikviář
asi z roku 1375
zapůjčila
metropolitní
kapitula sv. Víta.

Oborníci ji považují za jeden z nejlepších a nejzajímavějších prepisů bible českého původu první poloviny 15. století, a to jak po stránce výtvarné, tak i textové. Navíc je jedinečná nejstarším českým zobrazením upálení M. Jana Husa připojeným k velké iniciále I, již procházejí výjevy ze stvoření světa.

Soudí se, že objednavatelem bible byl žák M. Jana Husa Petr z Mladoňovic, který byl na koncilu v Kostnici též přítomen a sám sepsal *Zprávu o soudu a odsouzení M. J. Husa v Kosmici* (vydal V. Flajšhans, Praha 1917, Světová knihovna č. 1296–97). Mohl by to tedy být muž namalovaný u iniciály s Husovým upálením, jak odchází od hranice s knihou v ruce.

V iniciále F předává Jeroným dopis Paulinovi, v iniciále H je Jákob a Izraelité, v iniciále L je zobrazen Mojžíš a v další iniciále H je Mojžíš a Izraelita.

V roce 1984 tuto rukopisnou bibli z uměnovědného hlediska posoudil prof. Karel Stejskal. K závěrům předchozích badatelů, kteří se *Martinickou biblí* zabývali, připojil další zjištění. Na základě srovnání s jinými rukopisy považuje za nanejvýš pravděpodobné, že *Martinická bible* byla ilumino-

Latinská bible zvaná *Martinická* pochází asi z 30. let 15. století. Její 434 listy jsou psány na pergamenu ve dvou sloupcích. Kožená vazba zdobená tlačeným mřížováním s medailonky pochází také asi z 15. století. Bible obsahuje 55 kaligrafických a 108 malovaných iniciál a pět z nich je figurálních.

vána v téže dílně jako *Česká bible Zamojských* (uchovávaná v Národní knihovně ČR), a to malířem, který se zřejmě vyučil v dílně, z níž vzešla nádherná výzdoba bible *Sixta* z *Ottersdorfu* (též ve sbírkách Národní knihovny ČR).

Za předpokladu, že prvním vlastníkem *Martinické bible* byl Petr z Mladoňovic, od roku 1439 farář u sv. Michala v Praze, zůstala bible na této faře patrně i po jeho smrti. V roce 1627 daroval Ferdinand II. faru servitům, kteří si začali budovat klášter na Bílé hoře. Stavbu však nedokončili, zůstali u sv. Michala a budovy na Bílé hoře prodali roku 1673 Maxmiliánu Valentínovi z Martinic (vlastnil kdysi i pražský rukopis *Richenthalovy kroniky*). Jeho přičiněním se tedy mohla bible dostat z farní svatomichalské knihovny do rodové knihovny Martiniců, s níž byla někdy v první třetině 19. století převezena na Smečno. V roce 1924 je zmiňována v majetku velkostatkáře J. Filipa na Smečně. V roce 1926 se *Martinická bible* objevila na Zinkově aukci pod názvem *Husitská bible* a v roce 1967 ji koupila tehdejší Základní knihovna ČSAV za 25 000 Kčs v antikvariátu.

KORUNA ČECH ZA MOŘEM

Martinická bible byla poprvé vystavena v roce 1990 v Zrcadlové síni Klementina na výstavě *Kultura husitské doby*, kterou pořádala Státní (dnes Národní) knihovna a Ústav teorie a dějin umění ČSAV.

Od 19. září 2005 do 3. ledna 2006 se jako jedinečný skvost představuje světové kulturní veřejnosti v Metropolitním muzeu umění v New Yorku na výstavě *Prague, The Crown of Bohemia, 1347–1437*.

Cílem společného výstavního projektu Metropolitního muzea v New Yorku a Pražského hradu je představit světu období vlády posledních Lucemburků prostřednictvím vybraných dochovaných uměleckých předmětů z období Karla IV. a jeho synů Václava IV. a Zikmunda. Realizaci projektu finančně podpořili zejména Carl B. a Ludmila Schwarzenberg Hess, Agnes Gund, Daniel Shapiro a Nadace Williama Randolpha Hearsta.

Zapůjčení bible do zámoří předcházela celá řada jednání a opatření, asi dva roky trvala administrativní a legislativní část, a velmi složité bylo technické zabezpečení. V první řadě byla bible podrobena důkladné prohlídce, rozboru a popisu stavu. Dále se rozhodlo o způsobu a rozsahu restaurátorských prací a současně o zhotovení faksimile. Do New Yorku až na místo instalace putovala bible za odborného i bezpečnostního dozoru ve zvláštní skříni vyrobené právě za tímto účelem.

Výstava byla zahájena ve dvou etapách. Pouze pro zvané hosty a novináře se otevřel muzejní prostor v pondělí 19. září, kdy v úvodní části programu vystoupil za českou stranu především pan kardinál Vlk. Druhý den se konala vernisáž za přítomnosti oficiální delegace z ČR v čele s prezidentem republiky Václavem Klausem. Hosty byli významní členové muzea, hlavně však sponzoři této mimořádné nákladné akce. Slavnost končila rautem a koncertem.

Výstava je členěna do jednotlivých sekcí, které jsou odděleny prostorově a barevně a jsou vždy uvedeny texty a citáty majícími vazbu k danému období nebo tématu:

Charles IV, King of Bohemia

Charles IV, Holy Roman Emperor

Karlštejn Castle

The Circle of Charles IV

Saint Vitus Cathedral

Wenceslas IV, King of Bohemia

The Jewish Community of Prague

Wenceslas IV and the Church

The Beautiful Style

The Hussite Revolution

Sigismund, King of Hungary, Holy Roman Emperor

Sigismund, King of Bohemia

Strahov Library

Exponáty jsou nádherné, vzácné, se skvěle promyšleným rozestavěním. Prostory jsou vymalovány tmavými barvami a exponáty jsou osvětleny jen na spočítanou dobu a intenzitu osvitu. Vše pak působí ohromujícím dojmem. Předem je také přesně dohodnuto, kdy přijede z Prahy specialista na vzácné tisky otočit listy otevřených rukopisů tak, aby vystavené stránky neutrpěly nadměrným osvitem a vazby jednostranným zatížením.

Lze zde vidět skutečné skvosty zapůjčené zejména z Metropolitní kapituly svatého Víta, z Národního památníku písemnictví, ze Zbraslavského kláštera, Městského muzea v Praze, z Moravské galerie, ale i bohemikální předměty zapůjčené z jiných zemí, z Rakouska, Německa, Polska, Švédska, Lucemburska i z vlastních sbírek Metropolitního muzea v New Yorku. Mezi vyjmenovanými vzácnými exempláři se bible zvaná *Martinická* dobře vyjímá, je umístěna samozřejmě v části vyhrazené husitské revoluci.

FOTO: ARCHIV AUTORKY

K výstavě vyšel překrásný katalog v dokonalém grafickém provedení (k prezenčnímu vypůjčení je k dispozici ve studovně KNAV). Jeho autoři Barbara Drake Boehm a Jiří Fajt v něm představují tu nejzajímavější iniciálu z *Martinické bible*.

Výstavu obohacuje celá řada doprovodných akcí pořádaných muzeem i českým kulturním centrem v New Yorku. Přednášky odborníků pro mládež, dospělé, rodiny, učitele, promítání filmu o kulturních památkách v České republice, workshopy a koncerty s vazbou na dobu posledních Lucemburků jsou plánovány až do konce tohoto roku.

Počátkem roku 2006 se výstava přestěhuje na Pražský hrad, kde bude ke shlédnutí většina exponátů vystavených v Metropolitním muzeu umění. ■

IVANA KADLECOVÁ,
Knihovna Akademie věd ČR

**Vyšíváný ornát z let
asi 1380 až 1390
z Moravské
galerie v Brně,
obraz Zrození
je z Národního
památkového
ústavu v Českých
Budějovicích**

Ukončeno 16.ledna 2006 / Kol.